

KOMENTAR

AD ČL.1.- SADRŽAJ ZAKONA

PORIJEKLO OZ:

»(1) OVIM SE ZAKONOM UREĐUJE POSTUPAK PO KOJEMU SUDOVI I JAVNI BILJEŽNICI PROVODE PRISILNO OSTVARENJE TRAŽBINA NA TEMELJU OVRŠNIH I VJERODOSTOJNIH ISPRAVA (OVRŠNI POSTUPAK) TE POSTUPAK PO KOJEMU SUDOVI I JAVNI BILJEŽNICI PROVODE OSIGURANJE TRAŽBINA (POSTUPAK OSIGURANJA), AKO POSEBNIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.

(2) OVIM SE ZAKONOM UREĐUJU I MATERIJALNOPRAVNI ODNOSI KOJI SE ZASNIVAJU NA TEMELJU OVRŠNIH POSTUPAKA I POSTUPAKA OSIGURANJA IZ STAVKA 1. OVOGA ČLANKA.«

KOMENTAR:

Iz teksta OZ. izbačene su odredbe o svezi sa ovrhom. Nisu uvrštene brodice jer su za brodice primjenjuje Ovršni Zakon.

Vidi PZ.-čl.5.st.1.toč.4,8,9,10,11,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30.

AD ČL.2.-PRIMJENA

PORIJEKLO PZ.

ČLANAK 2.

(1) AKO OVIM ZAKONIKOM NIJE DRUGAČIJE ODREĐENO, NJEGOVE ODREDBE KOJE SE ODOSE NA BRODOVE PRIMJENJUJU SE I NA JAHTE.

(2) ODREDBE OVOGA ZAKONIKA KOJE SE ODOSE NA BRODOVE PRIMJENJUJU SE I NA DRUGE POMORSKE OBJEKTE OSIM JAHTI SAMO AKO JE TO OVIM ZAKONIKOM IZRIČITO PREDVIĐENO

ČLANAK 842.

ODREDBE OVOGA ZAKONIKA PRIMJENJUJU SE I NA OSIGURANJE NA UDJELIMA NA BRODU TE NA OSIGURANJE NA BRODU U GRADNJI.

KOMENTAR

Brodica je pomorski objekt pa se odredbe o brodu primjenjuju na brodice samo ako je IZRIČITO predviđeno u PZ.

AD ČL.3. -OBIČAJI

PORIJEKLO PZ.

ČLANAK 4.

NA ODOSE POMORSKOG PRAVA KOJI NISU UREĐENI OVIM ZAKONOM, DRUGIM PROPISIMA DONESENIMA NA TEMELJU OVOGA ZAKONA, ODNOSNO POMORSKIM ZAKONIKOM I DRUGIM ZAKONIMA, PRIMJENJUJU SE OBIČAJI.

AD ČL.4 -ZNAČENJE IZRIČAJA

PORIJEKLO PZ.

Čl. 5.

Ispuštene su točke koje ne spadaju u privremene mjere. Jahta-Ivković, op.cit.str.32 - 38.

PORIJEKLO OZ:

čl.2.

Iz teksta OZ. čl.2. ispuštene su odredbe o svezi sa ovrhom.

AD ČL.5- ODLUKE STRANOGA SUDA

PORIJEKLO OZ:

Čl. 17.

PRIVREMENA MJERA NA TEMELJU ODLUKE STRANOGA SUDA MOŽE SE ODREDITI I PROVESTI U REPUBLICI HRVATSKOJ SAMO AKO TA ODLUKA ISPUNJAVA PRETPOSTAVKE ZA PRIZNANJE PROPISANE MEĐUNARODNIM SPORAZUMOM ILI ZAKONOM.

KOMENTAR:

Ostali tekst je dodan.

Čini se logičnim da odluka stranog suda može biti uzeta kao znak vjerodostojnosti, jer niti zakon ne zahtjeva dokaz o tražbini nego samo vjerojatnost.

Čini se da čak i dokaz o postupku koji je u toku bi mogao biti prihvaćen kao vjerojatnost.

T.zv. »leteće osiguranje« dozvoljava PZ. u čl.949.st.6., pa ako naš sud može izdati takovo rješenje, bilo bi logično da to može i strani sud.

Vidi Ivković, op.cit.str. 158.Nota 335,336.; str. 295.

AD ČL.6- NADLEŽNOST ZA PRIVREMENE MJERE

PORIJEKLO PZ.

čl.841 st.6;ZPP. čl. 34(b).st.6.

čl. 953.

KOMENTAR:

Čl.953.St.2., čini se nije prihvatljiv, jer sadrži i odredbu u svezi sa hipotekom, koja je u Konvenciji 1952 uvrštena u čl.1.st.1. a Konvencija 1952, ne daje odredbe u svezi sa privilegijem nego samo za tražbine.

Obzirom na odredbu čl. 140. Ustava i članstva R. Hrvatske u Konvenciji 1952, te čl. 1.st.1. Konvencije 1952, ne može se primjenivati odredbe Pomorskog Zakonika o privilegijama, kada se radi o brodu koji vije stanu zastavu. Odredba st.2. o privilegijama može se koristiti samo u slučaju kada se brod koji vije zastavu R. Hrvatske, zaustavlja u Hrvatskoj luci i to od osoba koje udovoljavaju odredbi čl. 8.st.4. Konvencije 1952, tj. da predlagatelj ima redovno boravište ili glavno poslovno sjedište u R. Hrvatskoj ili u slučaju cesije - čl.8.st.5.

Osim toga čak i kada bi se moglo primijeniti st.2. (koji je protivan Konvenciji 1952) za brod koji vije stranu zastavu privilegiji bi se morali ocijeniti prema odredbama stranog prava ili eventualno Konvencija o privilegijama (ako je dotična država eventualno članica neke od Konvencija o privilegijama-1924,1967,1993.) jer tako određuje PZ.čl. 969.st.1.toč.2.

Vidi Ivković, o.c. str.42, 55-59,214.

PZ. je donekle promjenio tražbine i redosljed prema Konvenciji1952, čl. 1.st.1., ali za Konvencij 1952,

postoji obimna judikatura i doktrina, pa je šteta da to treba usklađivati sa sistemom čl.953.

AD ČL.7.-BROD KOJI SE MOŽE ZAUSTAVITI

PORIJEKLO PZ.

čl. 954.

KOMENTAR:

Ova odredba ne dolazi do primjene kod broda koji vije stranu zastavu tj. kod Konvencije 1952, osim u slučaju čl.8.s.t.4. i 5.

Ove se odredbe razlikuju od Pomorskog Zakonika 1994, Konvencije 1952 i 1999. Čini se da za Konvenciju 1999 još nema obilnije prakse.

Za Konvenciju 1952, postoji dosta judikature i doktrine, ali je dosta toga još sporno.

Za Pomorski Zakonik 2004 još nema dovoljno judikature i doktrine.

Formulacija je vrlo loša, jer sada postoje 4. nabrojavanja :

- 1). Konvebnacija 52
- 2). Pomorski Zakonik 1994
- 3). Pomorski Zakonik 2004
- 4). Konvencija 1999

Koliko će to pripomoći ili otežati primjenu vidit će se u praksi. Na žalost niti jedna se ne čini sasvim jasnom.

Vidi Ivković, op.cit.str.102-119. i 219-221, naročito tamo spomenutu literaturu i upućivanja. Vidi naročito Marin, Privremene mjere zaustavljanja broda, 2003.

Neisplaćene plaće pomorcima također zahtjevaju razmatranje. Vidi Ivković, op.cit.str. 59 - 61.

AD ČL.8-IZUZEĆE OD PRIVREMENE MJERE

PORIJEKLO PZ.

čl. 843.

AD ČL.9 -MJESNA NADLEŽNOST

PORIJEKLO PZ.

Čl. 841.;164.;

ZPP. čl. 34(b)st.6.;

KOMENTAR:

Pokušaj da se preglednije izvrši razvrstavanje nego što je u originalnom tekstu. Odredbe su ostale iste.

AD ČL.10.

PORIJEKLO PZ.

čl. 849.

KOMENTAR:

Tekst odredbe je pokušano jednostavnije i sistematskije formulirati.

Odredbe čl. 849.st.6. su t.zv. »leteće osiguranje«. Nije predviđeno izričito u Konvenciji 1952, ali je prihvatljivo.

Vidi OZ. čl. 127

AD ČL.11

PORIJEKLO PZ.

čl. 850.

KOMENTAR

Očito se nadležnost odnosi na slučaj kada sa teretom raspolaže treća osoba.

AD ČL.12. -PRAVNI LIJEKOVI

Izvršene su bitne izmjene i ponovno je uveden PRIGOVOR KAO PRAVNI LIJEK. Praksa je pokazala da između dostave rješenja o privremenoj mjeri i žalbe, postoji jedan period kada se niz problema može riješiti od strane Ist. suda. Na pr. ako je krivo označen protivnik osiguranja odmah nakon intervencije Lučke kapetanije tj. predaje rješenja iz brodskih oduzetih dokumenata (čl.860.st.1.)vidljivo je da li je došlo do promašene pasivne legitimacije, itd. Također, na pr. u toj fazi i po postojećim odredbama Ist. sud može postupati : čl. 955. gdje je jasno određeno da *„...sud će osloboditi brod zaustavljanja...“* dakle sud je zaustavio a može osloboditi. Protivnik može ali i mora, uložiti žalbu, za svaki slučaj i kako to učiniti po čl. 955. *».....onda jamstvo koje odredi sud....«* Na osnovu kojeg podneska ? Komu adresiran ako je spis već poslan IIst. sudu! Da li Ist. sudu ili IIst. sudu ?

OZ. predviđa odredbe u čl. 46 i 47. za slučaj da se radi o vjerodostojnoj ispravi. Kada taj isti OZ. (čl. 296/298) zahtjeva za privremenu mjeru *»...vjerojatnim postojanje tražbine...«* dakle nalaže sudu da ocijeni tražbinu, zašto se ne bi moglo primijeniti prigovor i na privremenu mjeru kod broda temeljem odredbi PZ. koji je *lex specialis* i koji sadrži u sebi odredbe iz kojih je vidljivo da je prigovor koristan i potreban.

U nacrtu su korištene donekle odredbe iz ZIP 1978.

Vidi OZ. čl. 304.

Vidi Ivković, op.cit.str. 414-421.

AD ČL.13. -PRIGOVOR PROTIV RJEŠENJA I ODLUČIVANJE

PORIJEKLO OZ:

Čl. 47.

AD ČL.14. -POSTUPAK U POVODU PRIGOVORA PROTIV RJEŠENJA O PRIVREMENOJ MJERI

PORIJEKLO OZ:

Čl.54

AD ČL.15. -POSTUPAK NAKON ŽALBE

Budući je u nacrtu predloženo vraćanje prigovora, i za žalbu je predviđeno slanje na odgovor.

AD ČL.16. -SASTAV SUDA I ODLUKE

PORIJEKLO OZ:

čl. 10. određuje o zaključku, koji, čini se, u praksi, dolazi rijetko do primjene.

Da li se na pr. odredba Lučkoj kapetaniji o uredovanju donosi rješenjem (takva je praksa) ili zaključkom ? Ili dostava prigovora ili žalbe (kako je sada previđeno u idejnom nacrtu ? Prijedlog protivnika osiguranja (PZ.čl.949.st.1.) ? Prekid/zastoj (ZPP čl. 216(a)).

AD ČL.17.-PODNESCI, ROČIŠTA I SPISI

PORIJEKLO OZ:

čl. 7.

AD ČL.18. -HITNOST I REDOSLIJED POSTUPANJA

PORIJEKLO OZ:

čl.13.

AD ČL.19. -REVIZIJA, PONAVLJANJE POSTUPKA I POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE

PORIJEKLO OZ:

čl.12.

AD ČL.20- ODREDBA DRUGIH ZAKONA

PORIJEKLO OZ:

čl.19.

KOMENTAR:

Uvršten je i Pomorski zakonik, ako bi slučajno ovaj nacrt bio poseban zakon/uredba.

AD ČL.21.-TROŠKOVI POSTUPKA

PORIJEKLO PZ.

čl. 948.st.1., 949.st.3., 955, 960.st.3. i 4.

PORIJEKLO OZ:

čl. 14, 15.

ZPP-čl.151 - 177.

AD ČL.22 -NOVČANA KAZNA I KAZNA ZATVORA

PORIJEKLO OZ:

čl. 297.st.6., 16, 16.a.

KOMENTAR:

Možda bi zaprečivanje kazne djelovalo na zapovjednika i/ili protivnika mjere da brod ne pobjegne.

Vidi Ivković, op.cit.str.292.

AD ČL.23-SREDSTVA I PREDMET OVRHE I OSIGURANJA*PORIJEKLO OZ:*

čl.4.,

KOMENTAR:

Vidi PZ.čl. 958.st.5. (...ukinuti izvršene radnje).

AD ČL.24. -POKRETANJE POSTUPKA*PORIJEKLO OZ:*

čl.3.

AD ČL.25.-PRIJEDLOG

PORIJEKLO PZ.

čl.854.

PORIJEKLO OZ:

čl.293.

KOMENTAR:

Kod jahte može nastati nekoliko problema.

Odredbama o prijavama prilikom ulaska u Hrvatsku, Uredba NN.2/2005, a donekle već i Uredbom NN 16/2001. 118/2001,45/2004, za razliku od Uredbe NN23/94), ne traže se dokumenti i podaci o vlasništvu i sl. čime može biti bitno otežano utvrđivanje zastave i vlasništva a time i problematike primjene Konvencije 1952, odnosno ovlaštenja iz Konvencije 1952 (čl.8.st.2. i 4.) o primjeni zakona R.Hrvatske temeljem čl. 140.Ustava.

Čudno je da će se za ovrhu morati dati sve te podatke, a ovrha se vodi po zakonu R.Hrvatske, a za privremenu mjeru nema takove odredbe o podacima (za sada) iako su bitni po nekoliko odredaba Konvencije 1952.

U idejnom nacrtu pokušao sam to izbjeći.

AD ČL.26 -OGRAIČENJE SREDSTAVA I PREDMETA OSIGURANJA*PORIJEKLO OZ:*

čl. 5.

AD ČL.27- ZAJEDNIČKE ODREDBE--ODREĐIVANJE PRIVREMENIH MJERA

PORIJEKLO PZ.

čl.951.

PORIJEKLO OZ:

čl.293

KOMENTAR:

U doktrini nije sporno da se privremene mjere mogu izdavati i nakon završetka postupka.

AD ČL.28- ZAUSTAVLJANJE I ZABRANA ODLASKA IZ LUKE

PORIJEKLO PZ.

čl.952.

KOMENTAR:

Ako je posebno naglašeno zaustavljanje i zabrana, a to je naglašeno i u čl. 955. st.1. i 4. i u čl. 956., onda bi vjerojatno trebalo da to bude naglašeno i u rješenju (što je često i navedeno) ali i u rješenju o ukidanju i dozvoli, a što nije često naglašeno.

Vidi čl. 955 i 956., a o ukidanju, obustavi i sl. čl. 958, 959, 9499, . itd.

Kada je data jamčevina i zbog toga brod oslobođen, ne ukida se privremena mjera, nego se oslobađa brod i stavljaju van snage neke odredbe privremene mjere, a niz odredaba privremene mjere ostaje na snazi: Najvažnije - opravdanje privremene mjere! Sudbina jamčevine ! Naknada štete ! itd.

AD ČL.29. -PRIVREMENE MJERE RADI OSIGURANJA NOVČANIH TRAŽBINA

PORIJEKLO OZ:

čl. 296

Vii čl. 298.

KOMENTAR:

Konvencija 1952, ne predviđa potrebu vjerojatnosti opasnosti. Ostavio sam tu odredbu ali smatram da nema potrebe da to ostane u PZ. Čini se naime, da sama činjenica da se zaustavljanje vrši na stranom brodu, predstavlja opasnost. A opasnosti nema ako se radi o brodu koji vije zastavu R.Hvatske jer se privremena mjera upisuje ODMAH u upisnik (PZ.čl. 963..)

Vidi Ivković, o.c. str.69-82. : »Ovršni zakon - čl. 296.st.1. i čl. 298.st.2.(Periculum in mora) u odnosu na Konvenciju.«

AD ČL.30- NEDOSPJELE I UVJETNE TRAŽBINE

PORIJEKLO OZ:

čl. 295.

KOMENTAR:

Ova bi se odredba vjerojatno mogla korisiti i kod Konvencije 1952.

AD ČL.31 -JAMČEVINA

PORIJEKLO PZ.

čl. 955, 956., 942.st.2. i 3.

PORIJEKLO OZ:

čl. 15.

KOMENTAR:

Uvedeno je založno pravo na jamčevinu i protu-jamčevinu.

St.3. je ostavljen, možda je važan ?!

Vidi Konvenciju 1952, čl. 5. i 7.

ad st.2. vidi OZ čl.297.

ad st.4. niti ovdje nije spomenuta treća osoba.

AD ČL.32 -AMČEVINA UMJESTO PRIVREMENE MJERE**PORIJEKLO PZ.**

čl. 955

PORIJEKLO OZ:

čl.300

KOMENTAR:

Predlagatelj može navesti u prijedlogu i iznos jamčevine, barem što se tiče pravnog osnova. Da li je to poslovno razumno, treba razmisliti. Ako se protivnik žali (sadašnja situacija ili prigovara kao u nacrtu), predlagatelj saznaje za protivnikovo stajalište tek naknadno. Doduše na taj način predlagatelj ima privremenu mjeru a nejasna je situacija glede jamčevine. Dugačije je ako se stranke nagode ili sud donese rješenje o visini jamčevine od strane protivnika. Ako predlagatelj samo naznači da je spreman primiti jamčevinu bez naznake iznosa, nije jasno šta to znači, kada zakon izričito daje ovlaštenje sudu da sud može odrediti jamčevinu, da li se to predlagatelju sviđa ili ne.

Komentar: Dika, ZIP., izd.1991,
čl. 269.:

»Vjerovnik u slučaju iz st.1. ovog člana ne može tražiti polaganje jamstva. Njegova izjava da se mjesto privremene mjere zadovoljava polaganjem jamstva ima značenje alternativnog ovlaštenja za dužnika.«

Vidi Ivković, o.c. str.401.- 408.

AD ČL.33 -JAMČEVINA PREDLAGATELJA I PROTU-JAMČEVINA PROTIVNIKA OSIGURANJA*PORIJEKLO OZ:*

čl.301.

KOMENTAR:

Promjenjen je i naslov jer se ne radi samo o slučaju uvjeta za određivanje P.M., nego i polaganje jamčevine za štetu, prema tome bi naslov trebao biti općenitiji.

Stilizacija odredbe je promijenjena jer je sporno bilo da li može protivnik osiguranja zatražiti t.zv. protu-jamčevinu (kontra garanciju).

Trajanje jamčevine mislim da bi se moralo uskladiti sa trajanjem privremene mjere (vidi čl. 289.st.2.).- Čini se naime da, nakon što je data jamčevina, dolazi, po mom mišljenju ili do zastajanja (kao ZPP.čl.215(A)) ili prekida (što bi mogla biti odredba ovog Zakona), i time, zapravo privremena mjera traje, ona se aktivira nakon što postupak postane pravomoćno završen i odluka ovršna, odnosno, i prije, ako nije dignuta tužba za opravdanje u roku. Ako je osiguranje položeno kod suda koji čuva jamčevinu, postupak je u zastoju ili u prekidu, i sud

preotvara postupak privremene mjere i određuje što činiti sa jamčevinom.

Vidi Ivković, o.c. str.409-411.

AD ČL:34 -POSEBNE OKOLNOSTI I ODREĐIVANJE PRIVREMENE MJERE

PORIJEKLO OZ:

čl. 282.st.4.

AD ČL:35-RJEŠENJE O ODREĐIVANJU PRIVREMENE MJERE

PORIJEKLO OZ:

čl. 289.

AD ČL:36

PORIJEKLO PZ.

čl.948.

PORIJEKLO OZ:

čl.37; 294.st.5.

AD ČL.37.-JAMČEVINA I PROTU-JAMČEVINA

PORIJEKLO PZ.

ČL. 955.

KOMENTAR:

Pitanje protu-jamčevine je bilo sporno između judikature i doktrine. Oveje je prihvaćeno da zainteresirana stranka ima pravo tražiti protu-jamčevinu nakon što je sama dala jamčevinu.

AD ČL:38

PORIJEKLO PZ.

čl. 955

AD ČL:39 -ZNAČENJE DAVANJA JAMČEVINE

PORIJEKLO PZ.

čl. 957.

AD ČL:40. -PRIVREMENE MJERE ZA NOVČANE TRAŽBINE

PORIJEKLO OZ:

čl.297.

AD ČL:41 -PRIVREMENE MJERE ZA NENOVČANE TRAŽBINE

PORIJEKLO OZ:

čl.298; 296.

AD ČL:42.- VRSTE PRIVREMENIH MJERA RADI OSIGURANJA NENOVČANIH TRAŽBINA

PORIJEKLO OZ:

čl.299.

AD ČL:43 -OPRAVDANJE PRIVREMENE MJERE

PORIJEKLO PZ.

čl.958.

Izričaj „uvjeti sa ovrhu“ mora se ekstenzivno tumačiti.

AD ČL:44- ZABILJEŽBA PRIVREMENE MJERE

PORIJEKLO PZ.

čl.963.;čl.338-360.

AD ČL:45- POSTUPAK NAKON DONAŠANJA RJEŠENJA O PRIVREMENOJ MJERI

PORIJEKLO PZ.

čl.860

PORIJEKLO OZ:

čl.43. - 45.

AD ČL:46 -GRANICE PRIVREMENE MJERE*PORIJEKLO OZ:*

čl.41.

AD ČL:47 -VRIJEME PROVOĐENJA PRIVREMENE MJERE*PORIJEKLO OZ:*

čl.42.

AD ČL:48 -ZAŠTITA DOSTOJANSTVA PROTIVNIKA OSIGURANJA*PORIJEKLO OZ:*

čl.6.

AD ČL:49 -RAD SLUŽBENIKA LUČKE KAPETANIJE KOD PROVOĐENJA PRIVREMENE MJERE*PORIJEKLO OZ:*

čl.43.

KOMENTAR:

Čl.860. izričito određuje da nastupa Lučka kapetanija, pa bi to trebalo uvrstiti u tekst odredbe (službena osoba Lučke kapetanije). Uredovanje je vrlo važno jer se iz dokumenata može utvrditi od strane suda vlasništvo, niz drugih podataka, na pr. zakup i sl.početak putovanja, upisi u brodski dnevnik (sudar, nevrijeme, ...) itd.

Vidi Ivković, op.cit.str. 308.

AD ČL:50- OMETANJE SLUŽBENE OSOBE U RADU*PORIJEKLO OZ:*

čl.-44.

AD ČL 51- POPIS BRODA

PORIJEKLO PZ.

čl.938.

PORIJEKLO OZ:

čl.16.

AD ČL:52- NEPRAVILNOSTI PRI PROVEDBI PRIVREMENE MJERE

PORIJEKLO OZ:

čl. 45

AD ČL:53-DOSTAVA ODLUKA

PORIJEKLO PZ.

čl.856

PORIJEKLO OZ:

čl.8.

KOMENTAR:

Trenutačna situacija kod dostave rješenja na brodu je ipak drugačija, jer se praktički istovremeno provodi predaja rješenja i postupanje po odredbi čl. 860.čime je i privremena mjera provedena. Ipak u pogledu predlagatelja, treće osobe, itd. dostava se vrši na određeni način. Važna je i odredba o privremenom zastupniku.

ZPP. čl. 84 i sl.

AD ČL:54- TERET NA BRODU

PORIJEKLO PZ.

čl.863.

KOMENTAR:

Utvrđiti tko raspolaže sa teretom i nije tako jednostavno, što zna svatko tko je radio u praksi.

Teretnica koja se nalazi na brodu, ako je na pr. *by order*, ne daje uvijek konačne podatke. Često se iskrcaj linijskog tereta vrši po nalogu broдача, i onda po dokumentu „bez zapreke“ izdanom po agentu, upućenog skladištaru, gdje može teret čak i izvjesno vrijeme čekati.

AD ČL:55- UGOVORI O PRIJEVOZU

PORIJEKLO PZ.

čl. 961.

AD ČL:56- ČUVANJE BRODA

PORIJEKLO PZ.

čl. 862

KOMENTAR:

Česti su slučajevi da brod stoji pod privremenom mjerom dugo vremena i tada nastaju problemi.

Vidi čl. 58;64.

AD ČL:57- PUTNICI

PORIJEKLO PZ.

čl. 864.

AD ČL:58- TROŠKOVI ZAUSTAVLJENOG BRODA

PORIJEKLO PZ.

čl.865.;960.

AD ČL:59- ZALOŽNO PRAVO NA BRODU

PORIJEKLO PZ.

čl.946.

AD ČL:60- TREĆA OSOBA I PRIGOVOR TREĆE OSOBE

PORIJEKLO OZ:

čl.55 i sl.

KOMENTAR:

Stilizacija u OZ.čl.55, se je morala nategnuto tumačiti da bi se mogla primijeniti na privremene mjere. Odredbe o trećoj osobi bile su sasvim neprikladne za brodove.

Treća osoba je često vlasnik broda koji je zaustavljen, i njegov položaj i pravni interes vrlo često je ovisan o faktičnoj i pravnoj situaciji i odredbi iz PZ. čl. 953. odnosno Konvencije 1952, čl.3. Ili je zakupoprimatelj.

Čini se da položaj treće osobe u OZ. dakle i u postupku privremene mjere ima praktički isti odnosno skoro isti položaj kao umješač u ZPP. (čl. 206 i sl.).

Treća strana može imati interes da jedna od stranaka u parnici koja se vodi radi opravdanja privremene mjere uspije. To je najčešće i normalno u pravcu da pobijedi protivnik osiguratelja (t.j. tuženi u postupku opravdanja privremene mjere). U stvari treća strana mogla bi se i pridružiti tuženom. Međutim odredba OZ.čl. 56. određuje da mora treća strana pokrenuti parnicu i to protiv OBADVIJE strane iz privremene mjere (ako je brod u suvlasništvu tada i protiv više suvlasnika !?).

Čini se da bi bilo uputno da se odredba preformulira onamo da treća strana može odlučiti protiv koga će povesti postupak, jer kako izgleda, ako protivnik osiguranja može prigovoriti ili podnijeti žalbu i ako je iz toga vidljivo da ima isti pravni interes kao i treća osoba, onda treća osoba nema pravni interes tužiti protivnika osiguranja jer protiv njega mora izgubiti parnicu i platiti trošak. (ZPP čl. 157.)

Položaj treće osobe je dosta nedorečen i u pogledu jamstva, naknade troškova i naknade štete.

Vidi OZ. čl. 56., 64., 300-301,306.

Vidi Ivković, o.c. str.322-328.

Vidi Ivković, Treća osoba/sudionik u postupku privremenih mjera na brodu, Piran, 2000.

--- Prigovor treće osobe protiv izvršenja naziva se izlučni ili ekscisorni prigovor.

---Pravo treće osobe koje sprečava izvršenje može biti

neko stvarno pravo (redovno pravo vlasništva), pravo korištenja....., ili neko obvezno pravo (npr. najam, zakup, posudba, ostava, prijevoz, uskladištenje, komisija, špedicija itd.)

--- O prigovoru odlučuje sud koji je donio rješenje o izvršenju - čl. 49.

---Rok za izjašnjenje o prigovoru iz st. 3. ovog člana nije prekluzivan - arg. iz čl. 359. st. 3. ZPP u smislu čl.14. ZIP.

Možda je ipak ZIP bio prikladniji barem onda kada se radi o brodu i situacijama gdje se zaustavljeni predmet pokreće, posluje, plovi, obavlja velike gospodarske poslove, zarađuje ili gubi, itd.

AD ČL:61- TREĆA OSOBA - UPUĆIVANJE NA PARNICU

PORIJEKLO OZ:

čl.56

KOMENTAR:

Čini se apsolutno nerazumno da je treća osoba dužna tužiti obje stranke, ako je na pr. protivnik osiguranja uložio prigovor/žalbu iz istih razloga na kojima treća osoba bazira svoje stajalište. U takovom slučaju je kristalno jasno da mora izgubiti spor prema protivniku osiguranja, i platiti mu troškove (ZPP.čl. 157).

Odredbom čl. 304. OZ. IIst. sud je dužan donijeti i otpremiti rješenje o žalbi u roku od trideset dana. Iz toga bi se moglo zaključiti da ako treća osoba ima jake dokaze za svoje stajalište, može se unutar toga roka pridružiti uz žalbu i eventualno pridobiti na vremenu. Može se i pridružiti tuženom u postupku opravdanja privremene mjere.

Čini se da bi, onzirom na te mogućnosti, odredba mogla sadržavati pravo treće osobe da odluči, da li će dignuti tužbu samo protiv predlagatelja, ili obadva, ili će se pridružiti protivniku/tuženom u postupku opav danja privremene mjere, ili u žalbenom postupku protivnik u osiguranja/žalitelju.

U ostalom treća osoba ima još uvijek odredbu st.3. o podizanju parnice.

Vidi Ivković, o.c. str.328-337.

Vidi ZIP. 1978, čl. 57., naočito st.3.

AD ČL:62- KAD SE NE MOŽE TRAŽITI DA SE PROSTUPAK PROGLASI NEDOPUSTIVIM

PORIJEKLO OZ:

čl.57.

KOMENTAR:

Postavlja se pitanje da li suvlasnik, koji nije naveden u prijedlogu i/ili rješenju može imati položaj treće osobe, ili položaj suvlasnika koji ne može tražiti da se privremena mjera proglasi nedopuštenom? Mislím da

suvlasnik ima pravo i u postupku privremene mjere i po PZ.čl. 954.st.2. a naročito po Konvenciji 1952.

Smatram da odredba čl. 57 ne može doći do primjene, jer PZ. u čl. 954. govori o sporu radi vlasništva, a još je to jasnije iz Konvencije 1952, čl.1.st.1.toč.(p).

Vidi naprijed čl. 60.

AD ČL:63.- PREKID POSTUPKA (ZASTOJ)

PORIJEKLO OZ:

čl.9.

KOMENTAR:

Vidi i ZPP.čl.213. Vidi u ZPP i pojam »zastoj«(čl.81,st.3.,321.st.5.,330.st.2 i naročito čl.215.a. : »U slučajevima u kojima po ovom Zakonu dolazi do zastoja postupka primjenjivat će se na odgovarajući način odredbe ovoga Zakona o prekidu postupka«.

Mislim da samo da se dogodi »zastoj« nije dovoljno jer od toga momenta mogu teći rokovi. Zato bi trebao zaključak, kao i kod prekida, jer to bi bio »odgovarajući način«.

Privremeni zastupnik bio bi potreban u slučaju ako brod nakon što je zaustavljen, pobjegne. Eventualno i ako je zapovjednik kojemu je uručeno rješenje o zaustavljanju napustio brod. Pitanje je da li se i postupak opravdanja može voditi ako odvjetnik ima punomoć za postupak privremene mjere.(?).

U stvari čini se da svaki puta kada je bila izdana privremena mjera i brod zaustavljen i nakon toga zbog jamčevine ili se na koji drugi način brod oslobodi dolazi prekički do

- a) ukinuća provedene mjere zaustavljanja broda
- b) oslobođenja broda
- c) dozvole isplovljenja
- d) vraćanja dokumenata i sl. brodu
- e) čuvanja jamstva od strane suda ili držanja garancije i sl. od strane suda ili stranke
- f) donaćanja rješenja o gornjem
- g) donaćanja zaključka o prekidu
- h) čekanja rješenja o opravdanju privremene mjere ili drugog postupka (treće osobe, tužbe radi štete i sl.), nagodbe itd.
- i) dovršetka postupka (OZ. čl. 68).

Vidi Ivković, op.cit.str.270.

AD ČL:64-PRODAJA BRODA U TIJEKU POSTUPKA

PORIJEKLO OZ:

čl.288., 140, i sl.

KOMENTAR:

Smatram da praktični razlozi zahtjevaju ovakovu odredbu.

Ova odredba je povezana sa odredbom iz čl. 140.OZ.

Notorno je da je bilo slučajeva da je brod (pa čak i brodovi) pod privremenom mjerom stajali i čekali, pa su samo nastajali troškovi, koji su smanjivali vrijednost broda i vjerovnik (često i posada) imali sve manje šanse da se naplate. Bio je i slučaj da je brod izgubio klasu pa mu je vrijednost drastično pala, jer se nije mogao niti odvući u drugu luku, niti sklopiti osiguranje H/M. i P&I., itd. Zbog toga, smatram da bi prodaju »pendente lite« trebao predvidjeti i omogućiti.

Možda bi za takav slučaj bio uputno ostaviti odredbe o prodaji itd., iz OZ., a ne iz PZ. jer je postupak po PZ. kompliciraniji a predviđena je i raspodjela. Svakako ako bi postojale i druge tražbine vjerovnici bi morali postupiti i u postupak privremene mjere, radi zaštite svojih interesa, jer je u nizu slučajeva moguće izvršiti manipulacije u svrhu izigravanja ostalih vjerovnika.

Tako je bio slučaj fiktivne prodaje broda za 1 \$, čime se je promijenila pasivna legitimacija i nastali su problemi za predlagatelja.

Vidi Ivković, op.cit.str.381-383.

AD ČL:65. - NAČIN PRODAJE

PORIJEKLO OZ:

Čl.141

AD ČL.66.- PRODAJNA CIJENA

PORIJEKLO OZ:

čl.142.

KOMENTAR:

Ova odredba je povezana sa odredbom iz čl. 140.

Notorno je da je bilo slučajeva da je brod (pa čak i brodovi) pod privremenom mjerom stajali i čekali, pa su samo nastajali troškovi, koji su smanjivali vrijednost broda i vjerovnik (često i posada) imali sve manje šanse da se naplate. Bio je i slučaj da je brod izgubio klasu pa mu je vrijednost drastično pala, jer se nije mogao niti odvući u drugu luku, niti sklopiti osiguranje H/M. i P&I., itd. Zbog toga, smatram da bi prodaju »pendente lite« trebao predvidjeti i omogućiti.

Možda bi za takav slučaj bio uputno ostaviti odredbe o prodaji itd., iz OZ., a ne iz PZ. jer je postupak po PZ. kompliciraniji a predviđena i je i raspodjela. Svakako ako bi postojale i druge tražbine vjerovnici bi morali pristupiti i u postupak privremene mjere, radi zaštite svojih interesa, jer je u nizu slučajeva moguće izvršiti manipulacije u svrhu izigravanja ostalih vjerovnika.

AD ČL.67.- OBUSTAVA U SLUČAJU DA PREDLAGATELJ NE TRAŽI OVRHU

PORIJEKLO OZ:

čl.291.

AD ČL 68- DODATNO PUTOVANJE - ODGODA

PORIJEKLO PZ.

čl.866.

KOMENTAR:

Mislím da kod privremene mjere uopće ne dolazi do primjene odgoda radi vršenja trgovačkih operacija.

Naime kod privremene mjere :

A).ili je brod zaustavljen i nema odgode

B).ili ako je položio jamčevinu itd. onda slobodno plovi i vrši trgovačke operacije., ne treba poseban postupak o »odgodi«.

Međutim ako je zaustavljen samo za hipoteku, vlasništvo, suvlasništvo, posjed itd.. odgoda bi mogla doći do primjene. bi mogao ostati.

Tako i K52 i PZ. Konvencija 1952, čl.5.st.1. je uvrstila odgodu samo za tražbine iz čl.1.st.1.toč.(o) i (p).

Pomorski zakonik ima sličnu odredbu u čl. 866. gdje se određuje mogućnost odgode, samo ako na brodu postoji kakav »stvarnopravni teret«.

Čini se dakle, da kod privremene mjere, kada se ne radi o »STVARNOPRAVNOM TERETU«, uopće ne treba takove odredbe, jer :

1). jamstvo se daje ili na:

a). temelju suglasnosti stranaka, što znači da obje odlučuju, ili

b). na temelju odredbe suda (čl. 955.) što znači da sud suvereno odlučuje, u kojem bi slučaju odredba Konvencije 1952, čl.5/1 odnosno čl. 866.

U stvari inicijativa bi morala biti predložena od stranke ili stranaka i u tom slučaju bi stranke morale predložiti točan tekst svih uvjeta, koji bi onda postali sastavni dio rješenja o ukidanju privremene mjere. Mislím da sud ne bi trebao biti ovlašten da sam određuje uvjete, jer je takova odgoda skopčana sa nebrojenim rizicima koje su nemože predvidjeti pa zbog toga sud niti ne treba preuzimati za državu takovu odgovornost.

Čini se dakle da odgoda- dozvola dodatnog putovanja - može doći samo za slučaj privremene mjere radi nekih od slučaja ne-novčane tražbine. Ovdje se pojavljuje jedan čudan problem: jednostavno, da li se brod koji je temeljem odredbe PZ. čl.869.st.1. smatra da je »brod pod ovrhom« ili da je »brod pod privremenom mjerom« ? O tome ovisi niz dužnosti i prava! Naime, sud, kao što je vidljivo iz odredbe čl. 860. je u situaciji » Kad

doneše, sno kad primi rješenje o ovrši.....« što znači da može jedan sud donijeti rješenje o ovrši i dostaviti ga drugom sudu a onda taj drugi sud određuje »zaustavljanje broda«. I onda valjda taj drugi sud postupa po odredbi čl. 866. odnosno Konvencije 1952, čl.5.

Zbog toga odredbe trebaju postojati.

AD ČL.69 DAVANJE JAMČEVINE UMJESTO ODGODE OVRHE

PORIJEKLO OZ:

čl.64.

KOMENTAR:

Ova odredba ima sličnosti sa odredbo OZ. čl. 300. i 301. i na neki način raščičava polemike o jamstvu i protu-jamstvu i vreemenu kada se može tražiti protu-jamstvo.

Vidi čl. 63.

Iako je teško vjerovati da će se odredbe o odgodi u smislu čl. 5. Konvencije 1952, pojavljivati u praksi, ili u svezi sa brodom prema OZ. čl. 61. i sl., čini se da treba ipak ostaviti i odredbe u svezi sa odgodom.

AD ČL.70- ODGODA PRIVREMENE MJERE NA PRIJEDLOG PREDLAGATELJA

PORIJEKLO OZ:

čl.62.

KOMENTAR:

Iako je teško vjerovati da će se odredbe o odgodi u smislu čl. 5. Konvencije 1952, pojavljivati u praksi, ili u svezi sa brodom prema OZ. čl. 61. i sl., čini se da treba ipak ostaviti i odredbe u svezi sa odgodom.

AD ČL.71.- ODGODA NA PRIJEDLOG TREĆE OSOBE

PORIJEKLO OZ:

čl. 63.

Vidi komentar uz čl. 70.

AD ČL.72- NASTAVLJANJE ODGOĐENOGA POSTUPKA

PORIJEKLO OZ:

čl.66

Vidi komentar uz čl. 70.

AD ČL.73- DOVRŠETAK POSTUPKA

PORIJEKLO OZ:

čl.68.

KOMENTAR:

Potrebno je postaviti točno značenje izričaja:

»obustava«, »ukinuće« i »dovršetak«.

1).ad »obustava« - u stvari u praksi znači da se zaustavljanje i zabrana odlaska iz luke stavlja van

snage, ukida, obustavlja, ali privremena mjera ostaje na snazi u ostalom dijelu

PZ 942/6, 958/5, 959., OZ.301/2, 290(1

2).ad »ukinuće« - svakako privremena mjera se NE ukida, u stvari nastupa isto što i kod obustave tj. privremena mjera ostaje na snazi u ostalom dijelu

PZ: 956,958/3, 959

3).ad »dovršetak« to je stanje u kojem prestaju sve aktivnosti povodom privremene mjere, spis se »zatvara«OZ 68

4).ukinuti provedene radnje

PZ 949, OZ. 300/2;290/1

5).ukinuti izvršene radnje

PZ 958/5

6).osloboditi brod zaustavljanja

osloboditi brod čuvanja

PZ 955

7).»odbiti« prijedlog

OZ.čl.301/1

Nigdje nije razvidno kada je konačan kraj postupka tj. kada je po odredbi čl. 68. OZ, postupak DOVRŠEN o čemu treba donijeti pismeno rješenje, kako je to izričito navedeno u cit. čl. 68. OZ. jer kada se brod samo »oslobađa.« i kada dakle, jamstvo koje je dano, ostaje, i vodi se postupak eventualno za opravdanje privremene mjere itd. itd. i u jednom momentu, trebati će donijeti i provesti odluku o sudbini jamčevine itd., pa tek nakon toga će postupak biti »dovršen«.

Čini se dakle da bi zapravo bilo dostatno koristiti samo ta dva pojma : oslobođenje od zaustavljanja i dovršetak, a između njih - prekid - zastoje.

PZ. u čl. 958. i st.3. određuje :«ukinuti privremenu mjeru«, a u st.5. : »obustaviti osiguranje i ukinuti izvršene radnje«. Da li to povesualno i materijalnopravno ima različito značenje i rezultat, ili je to samo *litentia poetica* zakonodavca?

AD ČL.74- NAKNADA ŠTETE PROTIVNIKU OSIGURANJA I TREĆOJ OSOBI

PORIJEKLO OZ:

čl.306.

Vidi Ivković, op.cit.str.427 - 441.

KOMENTAR:

I treća osoba ima pravo na naknadu.

Ako je data jamčevina trećoj osobi onda je potrebno odrediti vrijeme trajanja.

Postavlja se ali pitanje da li se može tražiti u postupku privremene mjere (kao trošak) ili u posebnoj parnici.

AD ČL.75- PRIMJENA ODREDBA O OSIGURANJU PRETHODNIM MJERAMA

PORIJEKLO OZ:

čl. 307

Vidi čl. 288. i 289.

Pomorski Zakonik je *lex specialis*, pa dolazi do primjene prije Ovršnog zakona.

AD ČL.76.- OBAVJEST INOZEMNOM TIJELU O PRIVREMENOJ MJERI

PORIJEKLO PZ.

čl.964.

KOMENTAR:

Ovisi o predlagatelju što će odlučiti: da li samo izreku, ili cijeluo rješenje, itd.

AD ČL.77- MJERODAVNO PRAVO

PORIJEKLO PZ.

čl. 967

AD ČL.78-

PORIJEKLO PZ.

čl.968

AD ČL.79-

PORIJEKLO PZ.

čl.969

KOMENTAR:

U čl. 969. su vrlo važne odredbe o hipoteci i privilegiju.

AD ČL.80-

PORIJEKLO PZ.

čl.970.

KOMENTAR:

Pitanje je za diskusiju da li da se odredbe o mjerodavnom pravu (čl.966-988) bar djelomično uvrste ovdje ili da se ne uvrste i da se samo poziva na odredbe Pomorskog Zakonika.

Ipak odredbe o hipoteci i privilegima iz čl. 969. su i te kako bitni za privremene mjere.

AD ČL.81.

PORIJEKLO PZ.

čl.965

KOMENTAR:

To se je smatralo za t.zv. Stoppage in transitu, ali čini se da taj naziv ne odgovara odredbi.

